



1. **Introduction**

The purpose of this document is to provide a comprehensive overview of the company's operations, products, and services. This document is intended for internal use only and should be kept confidential.

2. **Company Overview**

The company was founded in 1985 and has since grown into a leading provider of chemical products and services. Our primary focus is on the development and production of high-quality chemical compounds for various industrial and commercial applications.

3. **Products and Services**

Our product portfolio includes a wide range of chemical compounds, including specialty chemicals, pharmaceuticals, and industrial gases. We also offer a variety of services, including technical support, product development, and distribution services.

4. **Market and Competition**

The chemical industry is highly competitive, with many established players. However, our focus on innovation and quality has allowed us to maintain a strong market position. We continue to invest in research and development to stay ahead of the competition.

5. **Financial Performance**

Over the past five years, the company has shown steady growth in revenue and profit. Our financial performance is a result of our commitment to operational excellence and customer satisfaction.

6. **Future Outlook**

We are optimistic about the future of the chemical industry and believe that our focus on innovation and quality will continue to drive our success. We are committed to sustainable growth and long-term value creation for our stakeholders.

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76ve12/d425>

**Foreign Relations of the United States, 1969–1976  
Volume E–12, Documents on East and Southeast Asia, 1973–1976, Document  
425**

---

**Telegram 28513 From the Embassy in Thailand to the Department of State,  
October 14, 1976, 1117Z.<sup>1</sup>**

TELEGRAM

Department of State  
BANGKOK 28513

R 141117Z OCT 76

FM AMEMBASSY BANGKOK TO SECSTATE WASHDC 4685  
INFO AMCONSUL HONG KONG  
AMEMBASSY JAKARTA  
AMEMBASSY KUALA LUMPUR  
AMEMBASSY MANILA  
AMEMBASSY RANGOON  
AMEMBASSY TOKYO  
AMEMBASSY SINGAPORE  
CINCPAC HONOLULU  
USLO PEKING  
AMEMBASSY VIENTIANE

BANGKOK 28513

CINCPAC ALSO FOR POLAD

EO 11652: GDS  
TAGS: PGOV TH

SUBJECT: THE END OF THE DEMOCRATIC EXPERIMENT IN THAILAND  
REF: BANGKOK 28368

SUMMARY: THAILAND'S THREE-YEAR-OLE EXPERIMENT WITH  
DEMOCRACY ENDED WITH THE COUP D'ETAT OF OCT 6. THE

DEMOCRATIC GOVERNMENTS IN POWER DURING THE PAST THREE YEARS WERE UNABLE TO PROVIDE THAILAND THE LEADERSHIP THE COUNTRY NEEDED. THE CONFUSED AND COMPLEX EVENTS WHICH LED TO THE CHANGE IN GOVERNMENT WERE CERTAINLY TRIGGERED BY THE RETURN OF FORMER PRIME MINISTER THANOM TO THAILAND ON SEPT 19, BUT THE FACT IS THAT THE THAI MILITARY DID NOT TAKE OVER FROM A SUCCESSFUL, FUNCTIONING DEMOCRATIC GOVERNMENT. THAILAND'S FLIRTATION WITH DEMOCRATIC GOVERNMENT HAS NOT ENTIRELY ENDED, AND THE SIGNS ARE THAT AN ESSENTIALLY CIVILIAN CABINET WILL BE CONSTITUTED IN THE NEAR FUTURE. THE 24-MEMBER NARC, AS PRESENTLY CONSTITUTED, IS PROBABLY TOO LARGE TO FUNCTION EFFECTIVELY, AND IT WILL TAKE SOMETIME FOR THE MILITARY-DOMINATED GOVERNMENT TO SETTLE DOWN. END SUMMARY.

1. THE TAKEOVER OF POWER BY THE NATIONAL ADMINISTRATIVE REFORM COUNCIL (NARC) IN THAILAND ON OCT 6 MARKS THE END OF THE KINGDOM'S THREE-YEAR "DEMOCRATIC EXPERIMENT". THAILAND MAY GO THROUGH FUTURE PERIODS OF RELATIVELY OPEN AND EVEN FREE GOVERNMENT, BUT THERE CAN BE FEW ILLUSIONS ABOUT THE TEMPORARY CHARACTER OF SUCH EPISODES. IN LARGE MEASURE, THE RESULTS OF THIS EXPERIMENT WERE FOREORDAINED IN THE SENSE THAT DEMOCRATIC GOVERNMENT OF THAILAND STANDS OUT AS A BREAK IN THE PATTERN OF AUTOCRATIC OR OLIGARCHIC RULE WHICH HAS CHARACTERIZED THIS COUNTRY'S HISTORY. IN THE 40-SOME YEARS THAT HAVE PASSED SINCE THE OVERTHROW OF THE ABSOLUTE MONARCHY IN 1932, THERE HAVE BEEN ONLY ABOUT THREE YEARS OF DEMOCRATIC GOVERNMENT, MOST OF IT SINCE OCTOBER 1973.

2. BACKGROUND: THE THREE CABINETS THAT SPANNED THE THAI DEMOCRATIC EXPERIMENT (EACH WAS SLIGHTLY RESHUFFLED DURING ITS PERIOD OF OFFICE) HAD THEIR UNIQUE QUALITIES, BUT NONE OF THEM WAS ABLE TO PROVIDE THE KIND OF IMAGINATIVE AND STRONG LEADERSHIP WHICH THAILAND REQUIRES IN THE PRESENT PERIOD. IN SEVERAL RESPECTS THE TWO CABINETS OF PRIME MINISTER SANYA THAMMASAK (OCT 1973, TO MARCH 1975) WERE PROBABLY THE MOST MEMORABLE, IN THE SENSE THAT SANYA PRESIDED SUCCESSFULLY OVER THE TRANSITION FROM AUTHORITARIAN TO DEMOCRATIC GOVERNMENT. SANYA'S ROLE

HAD TO BE A TEMPORARY ONE, HOWEVER, AS HE WAS APPOINTED DIRECTLY BY THE KING, HAD NO SPECIFIC POLITICAL BASE, AND HAD A FUNCTION LIMITED TO SETTING OUT THE FOUNDATIONS OF FUTURE DEMOCRATIC GOVERNMENT. THE CABINET OR PRIME MINISTER KHUKRIT PRAMOT (MARCH 17, 1975, TO APRIL 20, 1976) WAS HOBBLLED BY A BADLY-SPLIT PARLIAMENT ISSUING FROM THE ELECTIONS OF JANUARY, 1975, AND THE 16 POLITICAL PARTIES THAT MADE IT UP FOCUSED MUCH OF THEIR ATTENTION ON POLITICAL INFIGHTING, RATHER THAN OF DEALING WITH THE MAJOR PROBLEMS FACING THAILAND. THE CABINET OF PRIME MINISTER SENI PRAMOT (APRIL 21, 1976, TO OCTOBER 6, 1976) IN SEVERAL WAYS APPEARED TO HAVE THE MOST PROMISE, AS IT WAS A COALITION CONSISTING OF ONLY FOUR PARTIES, WITH A HUGE MAJORITY IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES. THERE WAS LITTLE OVERT FRICTION BETWEEN THE FOUR PARTIES, BUT THERE WAS DISASTROUS DISAGREEMENT BETWEEN FACTIONS WITHIN THE DEMOCRAT PARTY, PARTICULARLY OVER THE HANDLING OF THE RETURN OF FORMER PRIME MINISTER THANOM. IT WAS ON THE CONSEQUENCES OF THIS ISSUE THAT THE FINAL BLOWUP OCCURRED.

3. THE DETAILS OF HOW THE MILITARY TAKEOVER WAS PLANNED AND EXECUTED ARE ONLY OF ACADEMIC INTEREST NOW, BUT IT MAY BE WORTHWHILE TO MAKE A FEW POINTS IN THIS CONNECTION. THERE WERE SEVERAL INDICATIONS OF COUP PLOTTING DURING THE PAST YEAR. THE ROYAL THAI ARMED FORCES PROBABLY HAD THE CAPABILITY TO MOUNT AND EXECUTE A SUCCESSFUL COUP THROUGHOUT THIS PERIOD. HOWEVER, IT WAS NOT UNTIL LAST WEEK THAT THE ELEMENTS ESSENTIAL TO A FINAL DECISION WERE BROUGHT TOGETHER. SUCH A TAKEOVER PROBABLY CAME CLOSE TO OCCURRING LAST FEBRUARY, AND, INDEED, THE THEN COMMANDER-IN-CHIEF OF THE ROYAL THAI ARMY, GENERAL BUNCHAI BAMRUNGPHONG, ORDERED A MILITARY ALERT TO PREVENT A COUP FROM TAKING PLACE. MOREOVER, THE KING CLEARLY OPPOSED A COUP LAST FEBRUARY. FINALLY, MOST MILITARY LEADERS WERE CONCERNED THAT A COUP WOULD REQUIRE THE INFLICTING OF MANY THOUSANDS OF CASUALTIES TO RESTORE ORDER. BY CONTRAST, LAST WEEK THERE WAS AGREEMENT AMONG THE MILITARY LEADERS, THE KING APPARENTLY APPROVED, AND THE STUDENT AND LABOR LEADERS

WERE NEUTRALIZED EITHER BY ARREST OR BY CONCERN OVER THE INVOLVEMENT OF THE STUDENTS IN AN INSULT TO THE ROYAL FAMILY.

4. SOME OBSERVERS--PARTICULARLY AMONG JOURNALISTS AND SOME FOREIGN RESIDENTS OF THAILAND--HAVE TRIED TO CONNECT THE EVENTS OF LAST WEEK WITH THE RETURN OF FORMER PRIME MINISTER THANOM TO THAILAND ON SEPT 19 AS PART OF A DEEP-DYED PLOY TO OVERTHROW DEMOCRATIC GOVERNMENT. THIS "PLOT" THEORY, IN SOME VERSIONS, EVEN ALLEGES THAT THE MOCK HANGING EPISODE AT THAMMASAT UNIVERSITY ON OCT 4, INVOLVING A STUDENT WHO RESEMBLED THE CROWN PRINCE, WAS ARRANGED BY THE COUP PLOTTERS TO BRING ON DISORDERS AND SO PROVIDE AN EXCUSE FOR THE MILITARY TAKEOVER. A "PLOT" THEME WITHOUT SPECIFIC DETAIL IS PLAYED IN THE COMMENTARIES ON THE MILITARY TAKEOVER IN RADIO BROADCASTS FROM MOSCOW, VIENTIANE, AND HANOI.

5. BEYOND A CLOSENESS IN TIMING, THERE IS NO EVIDENCE FOR ANY OF THIS. THOUGH THANOM MAY BE PERMITTED TO REMAIN IN THAILAND, HE IS NOT ON PARTICULARLY GOOD TERMS WITH ADMIRAL SA-NGAT AND OTHER MILITARY LEADERS, AND MOST THAI MILITARY FIGURES NOW APPEAR TO FEEL THAT THANOM'S TIME IS PAST IN ANY CASE. THANOM'S RETURN RELEASED TENSIONS WHICH LED INITIALLY TO THE RESIGNATION OF PRIME MINISTER SENI ON SEPT 23 AND TO THE DECISION BY SENI ON OCT 5 TO SEND POLICE INTO THAMMASAT U. CAMPUS TO ARREST SOME OF THE STUDENTS. HOWEVER, THANOM'S RETURN DID NOT RPT NOT PROVIDE THE PRIMARY MOTIVE FORCE TO THE EVENTS OF LAST WEEK. THE MILITARY LEADERS MAY HAVE USED A LONG-PREPARED CONTINGENCY PLAN IN STAGING THE COUP, BUT THIS APPEARS TO HAVE BEEN THE MOST THAT WAS DONE IN ADVANCE. THE COUP ITSELF APPEARS TO HAVE BEEN DECIDED ON IN REACTION TO THE EVENTS OF OCT 6.

6. WHILE THE DECISION TO STAGE THE COUP WAS MADE BY THE MILITARY LEADERS THEMSELVES, IT IS A SAD COMMENTARY ON THE DEMOCRATIC EXPERIMENT TO NOTE THEY DID NOT RPT NOT TAKE OVER FROM A SUCCESSFUL, FUNCTIONING DEMOCRATIC GOVERNMENT. RATHER, DEMOCRATIC GOVERNMENT WAS SEEN BY

A SIGNIFICANT PROPORTION OF THAI--NOT ALL OF THEM MILITARY OFFICERS--AS BEING UNSUITED TO THAILAND'S NEEDS. A LARGE SHARE IN THE RESPONSIBILITY FOR THE EVENTS THAT LED TO THIS END TO THE DEMOCRATIC EXPERIMENT MUST LIE WITH THE LEADERSHIP OF THE NATIONAL STUDENT CENTER OF THAILAND (NSCT) AND WITH THE PROGRESSIVE FACTION OF THE DEMOCRAT PARTY. THE STUDENT LEADERS, PERHAPS INITIALLY CONCERNED OVER THE IMPLICATIONS OF THANOM'S RETURN, APPEARED TO BE USING THE DEMONSTRATIONS AGAINST THANOM TO CONSOLIDATE THEIR ASCENDANCY OVER THAI UNIVERSITY STUDENTS AND TO REACH BEYOND THEM TO THE COMMUNITY AS A WHOLE. THE PROGRESSIVE FACTION OF THE DEMOCRAT PARTY EVIDENTLY SAW IN THE RETURN OF THANOM A MEANS OF PRESSURING PRIME MINISTER SENI INTO INCREASING ITS SHARE OF CABINET POSTS IN EXCHANGE FOR RELENTING IN ITS CAMPAIGN TO FORCE THANOM TO LEAVE THAILAND.

7. IF IT IS CORRECT TO SPEAK OF THE END OF THE DEMOCRATIC EXPERIMENT, THAILAND'S FLIRTATION WITH DEMOCRATIC INSTITUTIONS AND PRACTICES HAS NOT RPT NOT ENTIRELY ENDED. MANY THAI ARE CLEARLY DEVOTED TO THE PRACTICES AND OUTLOOKS OF THE OPEN SOCIETY AND VALUE THE SUBSTANCE OF DEMOCRATIC GOVERNMENT, WITH ITS CONSTITUTIONAL GUARANTEES OF PERSONAL FREEDOM. INDEED, THE INITIAL MANIFESTO OF THE NARC ON OCT 6, IN ITS FINAL PARAGRAPH, STATED THAT, "THE COUNCIL AFFIRMS THAT IT WILL UPHOLD THE DESIRE OF THE THAI PEOPLE FOR DEMOCRATIC GOVERNMENT WITH THE KING AS HEAD OF STATE AND WILL DO EVERYTHING IT CAN TO GIVE FIRM FOUNDATIONS TO THIS SYSTEM OF GOVERNMENT, BY STAGES, UNTIL WE HAVE A DEMOCRATIC GOVERNMENT WITH THE KING AS HEAD OF STATE THAT IS APPROPRIATE TO THE PRESENT CIRCUMSTANCES." SUCH A STATEMENT MAY BE REGARDED AS CYNICAL LIP-SERVICE, BUT ITS INCLUSION IN THE INITIAL MANIFESTO AT LEAST INDICATES AN AWARENESS ON THE PART OF THE NARC THAT THERE IS A CONSIDERABLE ATTACHMENT IN THAILAND TO THE CONCEPT OF DEMOCRATIC GOVERNMENT.

8. THE APPOINTMENT OF THANIN KRAIWICHIAN AS PRIME MINISTER ON OCT 8, THE ANNOUNCEMENT THAT A FULL CABINET WILL BE APPOINTED WITHIN TWO WEEKS, AND THE APPOINTMENT OF A

CONSTITUTION DRAFTING COMMITTEE ON OCT 11 INDICATES THAT THE NARC APPRECIATES THAT IT CANNOT GOVERN THE COUNTRY DIRECTLY AND THAT A NORMAL STRUCTURE OF GOVERNMENT NEEDS TO BE COMPLETED QUICKLY. HOWEVER, THANIN'S SPEECH OF OCT 13 (REFTEL) INDICATES THAT CONSIDERABLE EXPERIMENTATION IN GOVERNMENTAL STRUCTURES LIES AHEAD.

9. AS FOR THE 24-MEMBER NARC ITSELF, IT PROBABLY CANNOT CONTINUE IN ITS PRESENT FORM INDEFINITELY. IT IS TOO LARGE TO FUNCTION EFFECTIVELY, AND SEVERAL OF ITS MEMBERS, PARTICULARLY THE COMMANDERS OF THE FIELD ARMIES WHOSE HEADQUARTERS ARE OUTSIDE OF BANGKOK, WILL PROBABLY ATTEND ITS SESSIONS ONLY FROM TIME TO TIME. THE NARC LACKS A SINGLE, STRONG LEADER. THE CHAIRMAN, ADMIRAL SA-NGAT, IS WELL-RESPECTED IN THE THAI ARMED FORCES, BUT HIS CAREER SERVICE IN THE NA VE IS AN ANOMALY IN A MILITARY GOVERNMENT, TRADITIONALLY DOMINATED BY THE MUCH LARGER ROYAL THAI ARMY. THERE ARE INDICATIONS THAT, IF THE COUP OF OCT 6 HAD BEEN DELAYED ANOTHER COUPLE OF DAYS, THERE WOULD HAVE BEEN A DIFFERENT COUP, WITH A DIFFERENT SET OF LEADERS, AMONG WHOM THE THAI ARMY WOULD HAVE PREDOMINATED. THE ABRUPT DISMISSAL OF GENERAL CHALAT ON OCTOBER 10, UNDER CIRCUMSTANCES WHICH INDICATE HE WAS ENGAGED IN COUP PLOTTING, AND THE SUDDEN DISPATCH OF LTG WITHUN YASAWAT TO JAPAN ON OCT 13 TO "SUPERVISE THAI STUDENTS" IN THAT COUNTRY, SIMPLY UNDERLINE THE CONCERN OF THE NARC LEADERSHIP TO HEAD OFF FURTHER COUP ACTIVITY.

10. IT IS TOO EARLY TO ANTICIPATE WHAT THE NARC WILL DO ABOUT ISSUES DIRECTLY RELATED TO THE MILITARY TAKEOVER, INCLUDING THE FOLLOWING, WHICH WILL DOMINATE THE EVENTS OF THE NEXT FEW MONTHS:

A) POLITICAL - HOW MUCH FREEDOM TO ALLOW, PARTICULARLY TO THE MEDIA. HOW QUICKLY TO MOVE TOWARDS DRAFTING A NEW CONSTITUTION. WHAT TO DO ABOUT THE INSURGENCY. HOW TO IMPROVE CONDITIONS OF LAW AND ORDER. WHAT TO DO ABOUT CORRUPTION, A PERVASIVE EVIL OF LONGSTANDING SIGNIFICANCE.

B) ECONOMIC - WHAT TO DO ABOUT INVESTMENT, INCLUDING BOTH FOREIGN AND DOMESTIC INVESTMENT, AND WHAT IS A DESIRABLE MIX OF BOTH. HOW MUCH INTEREST IS THERE IN LAND REFORM.

C) FOREIGN POLICY - WHAT TO DO ABOUT RELATIONS WITH THAILAND'S COMMUNIST NEIGHBORS (BOTH THE SRV AND LAOS HAVE STRONGLY DENOUNCED THE COUP, AS MIGHT HAVE BEEN EXPECTED). WHAT ABOUT RELATIONS WITH THE U.S. (THE THAI MILITARY HAVE BEEN RESTIVE AT THE CHANGES IN RELATIONS WITH THE U.S. OVER THE PAST YEAR AND THEIR EXCLUSION FROM THE NEGOTIATIONS IN EARLY 1976 ON THE RESIDUAL US MILITARY AND INTELLIGENCE PRESENCE ISSUE.) WHAT VALUE WILL THE MANILA TREATY HAVE FOR THAILAND'S SECURITY INTERESTS, PARTICULARLY AFTER THE FINAL LIQUIDATION OF SEATO IN JUNE, 1977.

11. AT THIS POINT IT IS EASIER TO ASK QUESTIONS THAN TO PROVIDE ANSWERS. ON THE WHOLE, WE BELIEVE THAT A PERIOD OF SOME INSTABILITY AND CONFUSION LIES AHEAD, UNTIL THE LEADERSHIP OF THE GOVERNMENT DOMINATED BY THE MILITARY SETTLES DOWN. GIVEN THE BACKGROUND AND EXPERIENCE OF THE FIGURES IN THE NARC, IT IS QUESTIONABLE THAT THE NARC AS PRESENTLY CONSTITUTED CAN PROVIDE THE LEADERSHIP THAT THAILAND NEEDS IN THE PERIOD AHEAD.

WHITEHOUSE

<sup>1</sup> Source: National Archives, Record Group 59, Central Foreign Policy Files. Confidential. Repeated for information to Hong Kong, Jakarta, Kuala Lumpur, Manila, Rangoon, Tokyo, Singapore, CINCPAC Honolulu, Beijing, Vientiane, and CINCPAC for Polad.



*From Thanapol Eawsakul Facebook Mar 2013*

คุณ Andrew MacGregor Marshall ได้นำ "ข้อมูลใหม่" เกี่ยวกับ 6 ตุลาคมเปิดเผย ดังให้รายละเอียดว่า

Confidential British cable from November 1976 on royal involvement in the political machinations leading to the massacre of students at Thammasat University on October 6, 1976

.....

อ่านเอกสารชิ้นนี้แล้ว ทำให้กลับไปอ่านหนังสือ บันทึกการปฏิวัติ 1-3 เมษายน 2524 กับข้าพเจ้า (2525) โดยบุญชนะ อรรถากร ซึ่งปรากฏในบทความ "ใครเป็นใครในกรณี 6 ตุลา" ของ สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล

[http://www.2519.net/autopage/show\\_page.php?t=10&s\\_id=13&d\\_id=21](http://www.2519.net/autopage/show_page.php?t=10&s_id=13&d_id=21)

ในหนังสือดังกล่าวบุญชนะ เล่าให้ฟังเกี่ยวกับบทสนทนาของเขากับ สจ๊วต ชลออยู่ ไว้ที่น่าสนใจว่า

.....

ระหว่างสวดพระอภิธรรม ข้าพเจ้าได้คุยกับพลเรือเอกสจ๊วต เกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน คำบอกเล่าต่างๆของคุณสจ๊วต ในฐานะเป็นหัวหน้าคณะปฏิรูป 6 ตุลาคม 2519 และในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นความรู้ซึ่งคงไม่ค่อยมีคนทราบ ข้าพเจ้าจึงขอบันทึกไว้ดังต่อไปนี้....

คุณสจ๊วตเล่าให้ฟังว่า ในเดือนกุมภาพันธ์ 2519 มีข่าวลืออยู่ทั่วไปว่า จะมีทหารคิดก่อการปฏิวัติ เหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น ฝ่ายซ้ายกำลังฮึกเหิมและรบกวนความสงบอยู่ทั่วไป จึงได้กราบบังคมทูลขึ้นไปยังในหลวงที่เชียงใหม่ซึ่งประทับอยู่ภูพิงคราชนิเวศน์ในขณะนั้นว่า จะขอให้คุณสจ๊วตซึ่งเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด (กับพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ผู้ช่วยผู้บัญชาการฯ) กับพลเอกบุญชัย บำรุงพงศ์ ผู้บัญชาการทหารบก พลอากาศเอกกมล เดชะตุงคะ ผู้บัญชาการทหารอากาศขึ้นไปเฝ้าฯ แต่ในหลวงโปรดเกล้าฯให้คุณสจ๊วตเข้าเฝ้าคนเดียว ทั้งๆที่ตั้งใจว่าถ้าเข้าเฝ้าทั้ง 3 คนก็จะได้ช่วยกันพินิจนำมาคิดและปฏิบัติโดยถือว่าเป็นพรสวรรค์

เมื่อคุณสจ๊วตไปเฝ้าในหลวงที่ภูพิงคราชนิเวศน์นั้นได้ไปโดยเครื่องบิน เข้าเฝ้าคนเดียวอยู่ราว 2 ชั่วโมงครึ่งในตอนบ่าย ไปวันนั้นและกลับในวันเดียวกัน คุณสจ๊วตบอกว่าไม่เคยเข้าเฝ้าในหลวงโดยลำพังมาก่อนเลย คราวนี้เป็นครั้งแรก ได้กราบบังคมทูลให้ทราบถึงสถานการณ์บ้านเมืองว่าเป็นที่น่าวิตก ถ้าปล่อยไปบ้านเมืองอาจจะต้องตกอยู่ในสถานะอย่างเดียวกับลาวและเขมร จึงควรดำเนินการปฏิวัติ

คุณสจ๊วตเล่าต่อไปว่า อยากจะได้พรจากพระโอรสผู้ให้ทางทหารดำเนินการได้ตามที่คิดไว้ แต่ในหลวงก็ได้ทรงรับสั่งตรงๆ คง

รับสั่งแต่จะให้คิดเอาเองว่าจะควรทำอะไรต่อไป

คุณสังคเห็นว่ เมื่อไม่รับสั่งตรงๆก็คงดำเนินการไม่ได้ จึงกราบบังคมทูลว่า ถ้าทางทหารยึดอำนาจการปกครองได้แล้วก็มีได้ ประสงค์จะมีอำนาจเป็นใหญ่ต่อไป จึงอยากจะให้ฝ่ายพลเรือนเข้ามาบริหารประเทศ สมมุติว่าถ้ายึดได้แล้วใครจะควรเป็น นายกรัฐมนตรีต่อจากนั้น เสร็จแล้วคุณสังคก็ได้กราบบังคมทูลรายชื่อบุคคลที่น่าจะ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ทีละชื่อ เพื่อจะได้ พระราชทานความเห็น

คุณสังคเล่าว่า ได้กราบบังคมทูลชื่อไปประมาณ 15 ชื่อ รวมทั้งคุณประกอบ หุตะสิงห์ หลวงอรรถสิทธิสุนทร คุณประภาศน์ อวย ชัย คุณเชาว์ ณ สีลวันต์ ด้วย แต่ก็ไม่ทรงรับสั่งสนับสนุนผู้ใด

เมื่อไม่ได้ชื่อบุคคลที่น่าจะเป็นนายกได้และเวลาก็ล่วงไปมากแล้ว คุณสังคก็เตรียมตัวจะกราบบังคมทูลลากลับ แต่ก่อนจะออก จากที่เฝ้า ในหลวงได้รับสั่งว่า จะทำอะไรลงไปก็ควรจะปรึกษานักกฎหมาย คือ คุณชานินทร์ กรีขวิเชียร ผู้พิพากษาศาลฎีกาเสีย ด้วย คุณสังคบอกว่าไม่เคยรู้จักคุณชานินทร์มาก่อนเลย พอมาถึงกรุงเทพฯก็ได้บอกพรรคพวกทางทหารให้ทราบแล้วเชิญคุณ ชานินทร์มาพบ

คุณสังคบอกว่าได้ถามคุณชานินทร์ว่า ได้คุ้นเคยกับในหลวงมานานตั้งแต่เมื่อใด คุณชานินทร์บอกว่าไม่เคยเข้าเฝ้าในหลวง ไกลชิดเลย แต่อย่างไรก็ดีคุณสังคก็ได้เริ่มใช้ให้คุณชานินทร์เตรียมคำแถลงการณ์ต่างๆ และเอกสารต่างๆให้พร้อม พิจารณาแล้ว ก็เก็บไว้ในตู้ไม้หรืออย่างเอกสารลับ เพื่อจะนำไปใช้หลังจากการปฏิวัติแล้ว

คุณสังคบอกต่อไปว่า ได้รอคอยโอกาสที่จะยึดอำนาจการปกครองอยู่เรื่อยๆ แต่ก็ไม่ได้จังหวะ จนในที่สุดก็เกษียณอายุต้องออก จากราชการ เมื่อ 1 ตุลาคม 2519 เพื่อนฝูงนายทหารผู้ใหญ่ก็หาว่าคุณสังคเตะถ่วง ซึ่งความจริงจะว่าจริงก็ได้ เพราะยังไม่เห็นเหตุผล หรือเหตุการณ์จะให้ทำเช่นนั้นได้ง่ายๆ และในหลวงก็ไม่ได้รับสั่งสนับสนุน

โดยที่คุณชานินทร์ได้ร่วมงานก่อนการมาด้วยกันดังกล่าว คุณสังคบอกว่า จึงไม่มีเหตุผลอย่างใดที่จะไม่กราบบังคมทูลให้ในหลวง ตั้งคุณชานินทร์เป็น นายกรัฐมนตรี ส่วนข่าวลือที่ว่าคุณสังคเสนอ 3 ชื่อ คือ คุณประกอบ คุณประภาศน์ และคุณชานินทร์ และใน หลวงเลือกคุณชานินทร์นั้น ก็เป็นเรื่องเล่าๆกันไปอย่างนั้นเอง

Confidential British cable from November 1976 on royal involvement in the political machinations leading to the massacre of students at Thammasat University on October 6, 1976 ([2 photos](#))

บทความแปล: ทูตสหรัฐฯฯ เขียนโทรเลขหลังจากเหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

February 11, 2013 at 3:30pm

บทความแปล: โทรเลขหมายเลข 28513 จากสถานทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ถึง กระทรวงการต่างประเทศ ลงวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เลขที่ 1117Z

อ้างอิง: [Telegram 28513 From the Embassy in Thailand to the Department of State, October 14, 1976, 1117Z](#)

โทรเลข

กระทรวงการต่างประเทศ

หมายเลข BANGKOK 28513

[Bangkok 28513](#)

อ้างอิง: R 141117Z OCT 76

จาก สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงเทพฯ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กรุงวอชิงตัน ดีซี 4685

แจ้งให้ทราบต่อ: สถานกงสุลสหรัฐอเมริกา ประเทศฮ่องกง

สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงจาร์ก้าตา (ประเทศอินโดนีเซีย)

สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงกัวลาลัมเปอร์ (ประเทศมาเลเซีย)

สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงมะนิลา (ประเทศฟิลิปปินส์)

สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงย่างกุ้ง (ประเทศสหภาพพม่า)

สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงโตเกียว (ประเทศญี่ปุ่น)

สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงสิงคโปร์ (ประเทศสิงคโปร์)

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ภาคพื้น แปซิฟิก เมือง ฮอโนลูลู (รัฐฮาวาย)

สำนักงานการประสานงานของประเทศไทยสหรัฐอเมริกา ประจำกรุงปักกิ่ง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) – (U.S. LIAISON OFFICE)

สถานทูตสหรัฐอเมริกา กรุงเวียงจันทน์ (ประเทศลาว)

เลขที่: BANGKOK 28513

ผู้บัญชาการทหารสูงสุดภาคพื้นแปซิฟิก (COMMANDER IN CHIEF – PACIFIC) และแจ้งกับกลุ่มที่ปรึกษาทางการเมือง (POLITICAL ADVISOR)

คำสั่งที่ (Executive Order) 11652: ใช้ระบบแจกจ่ายทั่วโลก (Global Distribution System)

คำค้นเพื่อการอ้างอิง: PGOV (Internal Government Affairs – กิจการภายในรัฐบาล) TH (Thailand – ประเทศไทย)

หัวข้อ: การสิ้นสุดต่อการทดสอบการปกครองระบอบประชาธิปไตยภายในประเทศไทย

อ้างอิง: โทรเลขหมายเลข 28368

รายงานสรุป: การทดสอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยของประเทศไทยในระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา ได้สิ้นสุดลงด้วยการก่อการรัฐประหารเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม (พ.ศ. 2519) รัฐบาลหลายชุด ในระบอบประชาธิปไตยที่ขึ้นมาสู่อำนาจในระยะเวลาสามปีที่ผ่านมา ไม่สามารถที่จะสนองความมีภาวะผู้นำให้กับประเทศไทยในยามต้องการได้ มันเป็นที่แน่นอนว่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เต็มไปด้วยความสับสนและความยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงภายในรัฐบาลนั้น ได้ถูกกระตุ้น

โดยการเดินทางกลับมายังประเทศไทยของอดีตนายกรัฐมนตรี (จอมพล) ถนอม (กิตติขจร) เมื่อวันที่ 19 กันยายน แต่ข้อเท็จจริงคือ ฝ่ายทางกองทัพไทยไม่ได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลประชาธิปไตยที่ปฏิบัติงานอย่างประสบความสำเร็จจุดลงเลข การเล่นลิ้น (flirtation) ของประเทศไทยกับรัฐบาลประชาธิปไตยนั้น ไม่ใช่ว่ามันจะสิ้นสุดลงไปเสียทีเดียว และสัญญาณที่เห็นอยู่คือว่า มีความจำเป็นต่อการจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนในอนาคตอันใกล้นี้ ตามที่ประกอบขึ้นมาด้วยสมาชิก 24 คนของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน (National Administrative Reform Council หรือ NARC) นั้น ดูเหมือนว่าจะ เป็นคณะที่ใหญ่โตเกินไปที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมันจะต้องใช้เวลาพอสมควรที่รัฐบาลชั่วคราวที่ฝ่ายกองทัพมีอำนาจครอบ ครอบงำอยู่นั้น จะสร้างความมั่นคงในเสถียรภาพได้ จบบทสรุป

1. การยึดอำนาจโดยคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน (NARC) ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม (พ.ศ. 2519) ส่งสัญญาณให้เห็นถึงการสิ้นสุดของ “การทดสอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย” ที่ดำเนินมาเป็นเวลาสามปีภายในราชอาณาจักร ประเทศไทยอาจจะเดินผ่านกับช่วงเวลาในอนาคตที่ จะได้สัมผัสกับรัฐบาลที่ค่อนข้างเปิดรับและอาจจะถึงกับปฏิบัติงานอย่างเป็น อิสระด้วย แต่นั่นก็สามารถเป็นเพียงภาพหลอนละครหลอกตาเล็กๆ น้อยๆ กับ ตัวผู้แสดงบทบาทชั่วคราวในแต่ละตอน ในการวัดผลที่ใหญ่ขึ้น ผลของการทดสอบได้ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว ในความรู้สึกที่ว่า รัฐบาลประชาธิปไตยของประเทศไทยได้ยื่นหยัดขึ้นมา ก็เพียงแคเป็นการ เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองในรูปแบบเผด็จการ (Autocratic) หรือ กึ่งเผด็จการ (oligarchic) ซึ่งได้แสดงลักษณะให้เห็นกันจากประวัติศาสตร์ของประเทศชาติ ในระยะเวลา 40 กว่าปีที่ผ่านมาตั้งแต่มีการโค่นล้มการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช (Absolute Monarchy) เมื่อปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา มันมีระยะเวลาเพียงแค่สามปีเท่านั้นเองที่มีรัฐบาลมาจากรบอบประชาธิปไตย และที่เห็นได้อย่างมากที่สุดก็คือ ตั้งแต่ภายหลังเดือนตุลาคม ปี พ.ศ. 2516 เป็นต้นมา

2. ประวัติเบื้องหลัง: รัฐบาลสามชุดที่ได้เกิดขึ้นมาจากการทดสอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยของ ประเทศไทย (แต่ละชุด ก็มี การสับเปลี่ยนตัวบุคคลกันนิดหน่อยระหว่างระยะเวลาที่อยู่ในการบริหาร งาน) มีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง แต่ไม่มีรัฐบาลชุดใดเลยที่สามารถแสดงความมีภาวะผู้นำประเภทที่มีทั้งอย่าง แข็งแกร่งและอย่างที่ว่าภาพกันไว้ ซึ่งประเทศไทยต้องมีแบบนี้ในช่วงเวลาปัจจุบัน ในหลายๆ ประการ คณะรัฐมนตรีสองชุดของนายกรัฐมนตรีสัญญา ธรรมศักดิ์ (เดือนตุลาคม พ.ศ. 2516 จนถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. 2518) อาจจะเป็นชุดที่จำความกันได้อย่างมากสุด ในความรู้สึกที่ว่า นายฯ สัญญา ได้ดำรงอยู่ในตำแหน่งอย่างประสบความสำเร็จหลังจากการเปลี่ยนผ่านฐานอำนาจ จากรัฐบาลเผด็จการมาสู่ รัฐบาลที่มาจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทของนายฯ สัญญานั้น มันเป็นเพียงตำแหน่งชั่วคราว เมื่อเขาได้ถูกแต่งตั้งขึ้นมาโดยตรงจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตนเองไม่มีฐานอำนาจพิเศษใดๆ ทางการเมืองมาก่อน และมีข้อจำกัดในหน้าที่ต่อการจัดตั้งรากฐานของรัฐบาลประชาธิปไตยสำหรับอนาคต คณะรัฐมนตรีของ (หม่อมราชวงศ์) กิจฤทธิ์ ปราโมช (17 มีนาคม พ.ศ. 2518 ถึง 20 เมษายน พ.ศ. 2519) ต้องดำเนินงานกันอย่างกะโผลกกะเผลก เนื่องจาก มีพรรคการเมืองหลากหลายเข้ามาอยู่กันเต็มรัฐสภาทีเดียว เนื่องมาจากการเลือกตั้งเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2518 และพรรค

การเมือง 16 พรรค ได้ประกอบกันขึ้นมา แต่พรรคการเมืองเหล่านั้น กลับไปเน้นความสนใจในการต่อสู้वादโคตรกันทาง การเมือง แทนที่จะร่วมมือช่วยกันแก้ไขปัญหาใหญ่ๆ ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญหน้าอยู่ คณะรัฐมนตรีของ (หม่อมราชวงศ์) เสนีย์ ปราโมช (21 เมษายน พ.ศ. 2519 ถึง 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519) ในหลายๆ ทางนั้น ดูเหมือนว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้ ดีที่สุด เพราะประกอบด้วยพรรคร่วมเพียงสี่พรรคการเมืองเท่านั้น และแถมได้รับเสียงส่วนใหญ่ในสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย มันมีแรงเสียดทานอย่างโจ่งแจ้งนิดๆ หน่อยๆ ระหว่างพรรคร่วมในรัฐบาลผสม แต่กลับไปมีเรื่องของความขัดแย้งซึ่งก่อให้เกิด ความย่อยยับภายในพรรคประชาธิปัตย์เอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการจัดการต่อการกลับเข้ามาในประเทศของอดีตนายกรัฐมนตรี (จอมพล) ถนอม (กิตติขจร) มันเป็นผลของปัญหาในเรื่องนี้ ซึ่งก่อให้เกิดทางการเมืองอุบัติขึ้นมาในท้ายที่สุด

3. รายละเอียดเกี่ยวกับการยึดอำนาจโดยฝ่ายกองทัพว่าได้ทำการวางแผนและดำเนิน การกันมาอย่างไรนั้น กลายเป็นเพียงเรื่อง ที่นำความสนใจมาสู่กลุ่มนักวิชาการในขณะนี้เท่านั้นเอง แต่อาจจะมึคุณค่าพอที่จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์สองสามจุดใน เรื่องนี้ มันมีการบ่งบอกให้เห็นหลายครั้งต่อการวางแผนการก่อการรัฐประหารตั้งแต่ปี ที่แล้ว มันเป็นไปได้ที่กองทัพไทยมี ความสามารถที่จะก่อการและดำเนินการรัฐประหารให้ เป็นผลสำเร็จในช่วงเวลาเหล่านั้น ได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม มันก็ยังไม่ เกิดขึ้นจนกระทั่งเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ซึ่งตัวประกอบสำคัญๆ ต่างๆ ที่นำมาสู่การตัดสินใจครั้งสุดท้าย ได้ถูกนำมารวมให้เห็นกัน แบบซึ่งๆ มันเป็นไปได้ที่ความใกล้ชิดต่อการยึดอำนาจอาจจะเกิดขึ้นเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา และตามความเป็นจริงคือ พลเอกบุญชัย บำรุงพงศ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกในเวลานั้น ได้ออกคำสั่งให้มีการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันการยึด อำนาจจากก่อการรัฐประหาร และยิ่งไปกว่านั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแสดงพระประสงค์ให้ทราบอย่างชัดเจนว่า พระองค์ไม่มีความประสงค์ให้มีการก่อการรัฐประหารเกิดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา ท้ายที่สุด เหล่าผู้นำในกองทัพหลายๆ คนมีความวิตกกังวลว่า การก่อการรัฐประหารจะต้องมีการลงโทษผู้รับเคราะห์เป็นจำนวนอีกหลายพันคน เพื่อที่จะฟื้นฟูให้ เหตุการณ์เข้ามาสู่อย่างเป็นปกติ ในทางตรงกันข้าม เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ได้มีข้อตกลงในกลุ่มของผู้นำทางฝ่ายทหาร และดู เหมือนว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงอนุมัติในเรื่องนี้ และทางฝ่ายนักศึกษาและแกนนำฝ่ายแรงงาน ได้ถูกถอดถอน และสลายตัวออกไป ด้วยการใช่วิธีการจับกุมตัวหรือไม่ก็โดยความวิตกกังวลในการถูกเชื่อมโยงที่ มีอยู่ของกลุ่มนักศึกษาที่ พัวพันกับการแสดงความหมิ่นประมาทต่อพระบรมวงศานุ วงศ์

4. ผู้สังเกตการณ์บางท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของผู้สื่อข่าวและชาวต่างชาติผู้ตั้งถิ่นฐานอยู่ใน ประเทศไทยบางคน ได้ พยายามที่จะเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ในเรื่องของอดีตนายกรัฐมนตรี (จอมพล) ถนอม (กิตติขจร) เดินทางกลับเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อวันที่ 19 กันยายน ว่า เป็นส่วนหนึ่งของอุบายแบบ “ลับลวงอย่างลึกลับ” (Deep-Dyed Ploy) เพื่อที่จะโค่นล้มรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย ทฤษฎีในเรื่องของ “อุบาย” ในบางเรื่องนั้น มีแม้กระทั่ง กล่าวหาว่า เหตุการณ์ในการจำลองรูปแบบการแขวนคอที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม นั้น ตัวนักศึกษาผู้ซึ่งมี หน้าตาละม้ายคล้ายคลึงกับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ถูกส่งเตรียมการมาโดยกลุ่มผู้วางแผนการก่อการ รัฐประหารเพื่อสร้างความ บั่นป่วนวุ่นวาย และพร้อมทั้งเป็นคำแก้ตัวให้กับทางฝ่ายกองทัพเพื่อสร้างความชอบธรรมต่อการ ยึด

อำนาจ แก่นเรื่อง “อุบาย” ที่ปราศจากรายละเอียดใดๆ โดยเฉพาะเจาะจง ได้ถูกนำมาใช้ในเรื่องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยึดอำนาจโดยฝ่ายกองทัพ จากการออกอากาศทางสถานีวิทยุในกรุงมอสโก (ประเทศรัสเซีย), กรุงเวียงจันทน์ (ประเทศลาว) และ กรุงฮานอย (ประเทศเวียดนาม)

5. นอกจากความกระชั้นชิดกับเวลาในเหตุการณ์แล้ว มันไม่มีหลักฐานใดๆ ในเรื่องเหล่านี้ ถึงแม้ว่า (จอมพล) ถนอม อาจจะได้รับอนุญาตที่จะอาศัยอยู่ต่อภายในประเทศไทยได้ เขาก็ไม่ได้มีเงื่อนไขที่สื่ออย่างเป็นพิเศษใดๆ กับพลเรือเอก สงัด (ชโลอยู่) และเหล่าผู้นำภายในกองทัพ และ ในขณะที่ ตัวผู้นำในกองทัพเกือบทั้งหมดดูเหมือนว่า “เวลาทอง” ของ (จอมพล) ถนอม นั้น ไม่ว่าจะป็นกรณีใดๆ มันก็เป็นเรื่องของอดีตไปแล้ว การกลับมาสู่ประเทศไทยของ (จอมพล) ถนอมได้ปล่อยให้เกิดความตึงเครียดขึ้นมา ซึ่งในระยะแรกๆ ได้นำไปสู่การลาออกจากราชการของ (หม่อมราชวงศ์) เสนีย์ (ปราโมช) เมื่อวันที่ 23 กันยายน และจากนั้น ก็นำไปสู่การตัดสินใจของ (หม่อมราชวงศ์) เสนีย์ เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม โดยการส่งกองกำลัง ตำรวจ บุกเข้าไปภายในเนื้อที่ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อทำการจับกุมนักศึกษา บางคน แต่อย่างไรก็ตาม การกลับสู่ประเทศไทยของ (จอมพล) ถนอมไม่ได้ให้ป็นแรงจูงใจหลักต่อเหตุการณ์เหล่านี้เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว กลุ่มผู้นำทางกองทัพอาจจะมีเจตนาเอาแผนสำรองที่เตรียมการมาแล้วอย่างยาวนานใน การก่อการรัฐประหารออกมาใช้ แต่นี้ก็ดูเหมือนว่า เป็นการคาดคะเนอย่างมากที่สุดว่า ได้วางแผนกระทำกันขึ้นมาอย่างล่วงหน้า ส่วนการก่อการรัฐประหารเองนั้น ดูเหมือนว่าจะทำการตัดสินใจกันเพื่อเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม

6. ในขณะที่การตัดสินใจที่จะก่อการรัฐประหารว่า ทางผู้นำจากฝ่ายกองทัพเองจะเป็นผู้กระทำนั้น มันเป็นข้อคิดเห็นอันน่าเศร้าใจที่เกี่ยวกับเรื่องการทดสอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย ที่ต้องขอบันทึกซ้ำอีกครั้งหนึ่งว่า (ประเทศไทย) ไม่สามารถสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นในการจัดตั้งและก่อให้เกิด รัฐบาลที่มาจากระบบประชาธิปไตยขึ้นมาบริหารประเทศกันได้ แทนที่จะเป็นอย่างนั้น รัฐบาลระบบประชาธิปไตย ได้ถูกแสดงให้เห็นโดยสัดส่วนที่น่าสังเกตุจากประชาชนชาวไทย — และพวกเขาเกือบทั้งหมดก็ไม่ใช่มาจากกลุ่มนายทหาร — ว่ามันไม่เหมาะสมต่อความต้องการของประเทศไทยเลย กลุ่มพลังส่วนใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งนำไปสู่จุดจบของการทดลองการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยนั้น ต้องขึ้นอยู่กับความมีภาวะผู้นำของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนท — National Student Center of Thailand หรือ NSCT) และรวมไปถึงสมาชิกฝ่ายหัวก้าวหน้าของพรรคประชาธิปไตยอีกด้วย ผู้นำนักศึกษาหลายคน บางครั้งในตอนแรกๆ อาจจะมีควมวิตกกังวลต่อการตีความหมายอย่างกว้างๆ ในเรื่องการกลับสู่ประเทศไทยของ (จอมพล) ถนอม ดูเหมือนกับว่าจะใช้นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทย ทำการเดินขบวนประท้วงต่อ (จอมพล) ถนอม เพื่อสร้างพลังอำนาจอาสาของฝ่ายตนแข็งแกร่งขึ้นมา และให้เข้าถึงจุดประสงค์ที่ตนมีอยู่เพื่อชุมชนสังคมทั้งหมด ส่วนฝ่ายหัวก้าวหน้าภายในพรรคประชาธิปไตยเห็นอย่างเด่นชัดในการกลับสู่ ประเทศไทยของ (จอมพล) ถนอมว่า มันหมายถึงการสร้างความคิดค้นให้กับนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์) เสนีย์ (ปราโมช) ในการเพิ่มส่วนแบ่งของคณะรัฐมนตรี เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนต่อการลดละบรรเทาการรณรงค์ของฝ่ายตนเองในการบังคับ ให้ (จอมพล) ถนอมเดินทางออกไปจากประเทศไทย

7. ถ้ามันเป็นเรื่องถูกต้องต่อการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสิ้นสุดของการ ทดสอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แล้ว การจับปากจับคอของประเทศไทยกับสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบอบประชาธิปไตย และรวมไปถึงการปฏิบัติอย่าง ซ้ำๆ แบบนี้ ไม่ใช่ว่ามันจะจบลงไปเลยเสียทีเดียว ประชาชนคนไทยเป็นจำนวนมากได้อุทิศตนอย่างชัดเจนในเรื่องของการ ปฏิบัติและ แสดงทัศนคติในเรื่องของสังคมที่เปิดกว้างและให้คุณค่าต่อเนื้อหาสาระของรัฐบาล ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทาง รัฐธรรมนูญเองก็ได้รับรองในเรื่องของเสรีภาพส่วนบุคคล ตามความเป็นจริงแล้ว คำแถลงการณ์ (Manifesto) ในช่วงแรกๆ ของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 6 ตุลาคมนั้น ในย่อหน้าสุดท้ายของมัน ได้ระบุว่า “ทางคณะปฏิรูปฯ ขอยืนยันว่าจะส่งเสริมสนับสนุนความปรารถนาของประชาชนชาวไทยในเรื่องของรัฐบาลที่มาจาก การปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยให้องค์พระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ และจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเท่าที่เราสามารถกระทำได้ เพื่อให้รัฐบาลมี รากฐานอย่างแข็งแกร่งในระบบนี้เป็นอย่างเป็นขั้นตอน จนกระทั่งเรามีรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขของประเทศนั้น มันเป็นเรื่องที่เหมาะสมอย่างยิ่งต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน” คำแถลงการณ์นี้อาจจะเห็นว่าเป็นการ สรรเสริญแบบประชดประชัน (Cynical Lip-Service) แต่อย่างน้อยที่สุด ภาพรวมของมันในแถลงการณ์ครั้งแรกนั้น ชี้ให้เห็นถึงความตระหนักในเรื่องนี้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของคณะปฏิรูปการปกครอง แผ่นดินว่า มันยังมีเรื่องของ “สิ่งที่ควรคิด คำนึงพ่วงเข้ามา” อย่างสำคัญเลยทีเดียว (Considerable Attachment) ในประเทศไทย ที่เกี่ยวกับบริบทของรัฐบาล ที่มาจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

8. การแต่งตั้งคุณธานินทร์ กรัยวิเชียรขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พร้อมทั้งการแถลงการณ์ว่า คณะรัฐมนตรีเต็มชุดจะถูกแต่งตั้งขึ้นมาภายในระยะเวลาสองสัปดาห์ และ การแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม เป็นการชี้ให้เห็นว่า คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเล็งเห็นว่า ทางคณะปฏิรูปฯ เองไม่สามารถที่จะบริหาร ประเทศชาติได้อย่างโดยตรงและโครงสร้างตามปรกติของ รัฐบาลต้องทำให้สมบูรณ์อย่างโดยเร็วที่สุด อย่างไรก็ตาม คำ ปราศรัยของคุณธานินทร์เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม (ตามโทรเลขอ้างอิง - Reference Telegram) ชี้ให้เห็นว่า การทดสอบ อย่างสำคัญในเรื่อง โครงสร้างของรัฐบาลกำลังรอเผชิญอยู่ข้างหน้า

9. ส่วนเรื่องของสมาชิกในคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเองทั้ง 24 คนนั้น มีแนวโน้มที่ว่า มันไม่สามารถที่จะดำเนินการ อย่างต่อเนื่องในรูปแบบของมันอย่างในปัจจุบันได้ อย่างตลอดไป มันใหญ่เกินไปที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและ สมาชิกในคณะปฏิรูปอีก หลากๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือตัวผู้บัญชาการของเหล่ากองทัพฝ่ายทหารบกอีกหลายคน ยังสังกัด อยู่ที่ค่ายแม่ทัพต่างๆ ภายนอกกรุงเทพมหานคร และอาจจะต้องเข้าร่วมประชุมกันเพียงในเวลาบางครั้งบางคราว คณะปฏิ รูปการปกครองแผ่นดินขาดแคลนในเรื่องตัวผู้นำคนเดิมซึ่งมีความแกร่ง กล้า หัวหน้าคณะปฏิรูปฯ คือ พลเรือเอก สวัสดิ์ (ชโล อยู่) เป็นผู้ที่มีความเคารพอย่างดีเยี่ยมในฝ่ายกองทัพไทย แต่อาชีพที่ตนเองได้รับราชการมานั้น อยู่ในกองทัพเรือ ซึ่ง กลายเป็นความผิดปกติ (Anomaly) ในเรื่องของรัฐบาลทหาร ซึ่งตามธรรมเนียมนั้น จะถูกอำนาจครอบครองจากฝ่าย กองทัพบกซึ่งมีขุมกำลังที่ใหญ่มากกว่าเสียอีก มีการบ่งบอกให้ทราบว่า ถ้าการก่อการรัฐประหารเมื่อวันที่ 6 ตุลาคมได้ถูกเลื่อน



ออกไปเพียงแค่วันสามวันถัดมา มันจะมีการก่อการรัฐประหารเกิดขึ้นอีกชุดหนึ่ง ซึ่งจะเป็นกลุ่มผู้นำทหารคนละกลุ่มกัน ซึ่งในเรื่องนี้ ทางฝ่ายกองทัพไทยจะกลายเป็นผู้ครอบครองอำนาจอย่างแน่นอน การถอดถอนพลเอกถนอม (หิรัญศิริ) ให้ออกจากราชการ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม ภายใต้สถานการณ์ที่บ่งบอกว่า ตัวเขาเองมีส่วนร่วมในการวางแผนก่อการรัฐประหารซ้อน และการส่งนายทหารเดินทางออกไปนอกประเทศอย่างลับๆ ของพลโท วิฑูรย์ ชะสวัสดิ์ ไปยังประเทศญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม เพื่อ “ดูแลนักเรียนไทย” ในประเทศนั้น ก็เป็นเพียงเพื่อเน้นให้เห็นถึงความวิตกกังวลของ ความมีภาวะผู้นำของ คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เพื่อที่จะให้ตลาดแคล้วและหลีกเลี่ยงต่อกิจกรรมในเรื่องการก่อการรัฐประหาร ที่อาจจะเกิดขึ้นมาอีก

10. มันยังเร็วเกินไปที่จะให้การคาดหวังว่า คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจะทำอะไรบ้างเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการยึดอำนาจโดยฝ่ายกองทัพ รวมไปถึงเรื่องที่จะกล่าวต่อไปนี้ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อเหตุการณ์ในระยะเวลาอีกสองสามเดือนข้างหน้า:

ก.) ทางการเมือง — จะอนุญาตให้มีเสรีภาพขนาดไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสื่อมวลชน? จะมีความรวดเร็วแค่ไหนต่อการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมา? จะทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องผู้ก่อการร้าย? จะทำอะไรเพื่อปรับปรุงสภาพของเรื่องกฎหมาย และการบังคับใช้ (Law and Order)? จะทำอะไรเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเปรียบเสมือนกับปิศาจร้ายที่แพร่กระจายมาอย่างสำคัญเป็นเวลายาวนาน?

ข.) ทางเศรษฐกิจ — จะทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องการลงทุน รวมไปถึงการลงทุนทั้งของต่างประเทศและภายในประเทศ? และอะไรคือความปรารถนาที่จะผสมกันทั้งสองวิธี? มีความสนใจมากน้อยแค่ไหนเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปที่ดิน?

ค.) นโยบายต่างประเทศ — จะทำอะไรเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทยที่มี การปกครองในระบอบคอมมิวนิสต์ (ทั้งประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม — Socialist Republic of Vietnam — SRV และประเทศลาว ซึ่งทั้งสองประเทศได้ตีเตียนการก่อการรัฐประหารอย่างแรงกล้าเลยทีเดียว) และส่วนเรื่องความสัมพันธ์กับประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นอย่างไร? (ทางกองทัพไทยมีความหวุดหวิดคือร้อนเป็นอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์กับประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงระยะเวลาเมื่อปีที่แล้ว และการยกเว้นไม่ให้เข้าร่วมต่อการเจรจาต่อรองเมื่อต้นปี พ.ศ. 2519 เกี่ยวกับ หน่วยกองทัพสหรัฐอเมริกาที่ยังเหลืออยู่ และรวมไปถึงปัญหาเกี่ยวกับหน่วยข่าวกรองตั้งอยู่ในปัจจุบัน) สนธิสัญญามะนิลา จะมีคุณค่ามากมายขนาดไหน ในเรื่องของผลประโยชน์ต่อความมั่นคงของประโยชน์ภายในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อหลังจากสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีโต้ — SEATO - Southeast Asia Treaty Organization) ได้สิ้นสุดลงไปในตอนท้ายของเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2520 ที่จะมาถึงนี้?

11. ที่จุดนี้ มันเป็นเรื่องที่ง่ายต่อการถามคำถามมากกว่าที่จะให้คำตอบ แต่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เราเชื่อว่า ช่วงเวลาของการมีเสถียรภาพและช่วงเวลาของความสับสนยุ่งเหยิงยังต้องเผชิญ หน้าที่อยู่ จนกว่าความมีภาวะผู้นำของทางฝ่ายรัฐบาลซึ่งถูกรอบงำโดยอิทธิพลของฝ่ายกองทัพบจะเริ่มค่อยๆ ลดลง เมื่อก้าวถึงพื้นเพเบื้องหลังและประสบการณ์ของบุคลากรที่อยู่ในคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน มันยังมีเรื่องที่น่าสงสัยเป็นอย่างยิ่งว่า การประกอบตัวของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินขึ้นมาในปัจจุบันนั้น สามารถก่อให้เกิดภาวะผู้นำที่ประเทศไทยต้องการในช่วงเวลาข้างหน้าได้หรือไม่

ไวท์เฮ้าส์

---

#### ความคิดเห็นของผู้แปล:

โทรเลข ฉบับนี้ เขียนโดยเอกอัครราชทูต ชาร์ล เอส ไวท์เฮ้าส์ (Charles S. Whitehouse) ซึ่งดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ในสมัยช่วง 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

การเขียนโทรเลข ของเอกอัครราชทูต Whitehouse ท่านใช้คำว่า DEMOCRATIC EXPERIMENT หรือแปลว่า การทดสอบ/การทดลอง การปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย อยู่ในโทรเลขมากกว่า 7 ครั้ง ซึ่งย้ำให้เห็นว่า ประเทศไทยทำการ "ทดสอบ" ในเรื่องเสรีภาพ หลังจากเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา การ "ทดลอง" ใช้เวลาสามปี จนกระทั่ง คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน กระทำการยึดอำนาจ หลังจากเหตุการณ์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จาก การสังเกตการณ์ของเอกอัครราชทูต Whitehouse ท่านก็ประชดประชันในสิ่งที่เราทราบกันคืออยู่ในขณะนี้ว่า ประเทศไทยไม่เคยได้รับการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยเลย ตั้งแต่สมัยที่คณะราษฎรได้ทำการปฏิวัติเมื่อปี พ.ศ. 2475 เพราะกลายเป็นรูปแบบเผด็จการและกึ่งเผด็จการ เพื่อประโยชน์ของพวกเขาเอง แทนที่จะเป็นผลประโยชน์ให้กับประชาชน

เอกอัครราชทูต Whitehouse ได้อธิบายให้ทราบถึงปัญหาของรัฐบาลหม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมชว่า มีพรรคร่วมมากเกินไป และต่างคนก็ต่างพยายามแสวงหาผลประโยชน์จนแทบจะทำอะไรไม่ได้ดีนัก เพราะรัฐบาลจะฟังเองต่างๆ สิ่งที่เป็นเรื่องน่ามหัศจรรย์ที่สุดคือ รัฐบาลผสม 18 พรรคนั้น รอดมาได้เป็นเวลาหนึ่งปีเศษๆ

เหตุการณ์ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519 มีการสังหารเตรียมพร้อมโดย ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น ซึ่งตรงกับบทความอีกหลายฉบับ ที่บ่งบอกให้ถึงว่า จะมีการทำรัฐประหารเกิดขึ้น แต่เหตุการณ์ผ่านพ้นไป ทางฝ่ายอเมริกันก็ทราบ แม้ว่ากำลังจะถูกขับไล่ออกไปจากประเทศไทย

สิ่ง ที่เอกอัครราชทูต Whitehouse กล่าวว่า มีการข้อมแมวขายเพื่อสร้างสถานการณ์ให้เกิดรัฐประหารนั้น เป็นการคาดคะเนหลังจากเหตุการณ์สิ้นสุดลงเพียงสองสัปดาห์กว่าๆ และข่าวเรื่องนี้ ได้ถูกส่งไปออกอากาศปลุกระดมที่รัสเซีย, ลาว และเวียดนามด้วย ซึ่งสร้างทฤษฎีสมรู้ร่วมคิด (Conspiracy Theory) กันมากทีเดียวว่า ฝ่ายกองทัพไทย อยู่เบื้องหลังในการล้มล้างรัฐบาลทั้งหมด แดมมีการเสนอเก้าอี้ในคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เสียงต่างๆ เจียบลงในกรณีการประท้วงการกลับสู่ประเทศไทยของจอมพลถนอม (กิตติขจร) อีกด้วย

ดิฉันไม่มีประสบการณ์ เกี่ยวกับเหตุการณ์เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม แต่จำนวนบุคลากรทั้ง 24 ท่านในคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินนั้น รู้สึกว่าเยอะมากทีเดียว จนไม่ทราบว่ามีหน้าที่อะไรกันบ้าง อย่างไรก็ตาม เท่าที่ทราบคือ เมื่อรัฐธรรมนูญร่างเสร็จสมบูรณ์ กษัตริย์ก็ทรงลงพระปรมาภิไธยนำมาใช้เป็นกฎหมาย

หลัง จากการปฏิรูปฯ แล้ว ทางฝ่ายสหรัฐฯ คงโล่งใจอย่างแน่นอนเพราะอยู่ข้างเดียวกันกับฝ่ายกองทัพ การขับไล่ถอนทหารนั้นมาจากนโยบายของรัฐบาลหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช และเท่าที่ทราบมา ตัวรัฐมนตรีต่างประเทศในสมัยรัฐบาลของ หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช คือ คุณพิชัย รัตตกุล ก็มีความสัมพันธ์ที่ดีกับทางฝ่ายสหรัฐอเมริกา อิทธิพลของทางฝ่ายสหรัฐอเมริกา ก็คงอยู่ในประเทศไทย เป็นการคานอำนาจกับประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งส่งอิทธิพลเข้ามาสู่ประเทศเวียดนาม, ลาว และ กัมพูชาเรียบร้อยแล้ว

บท ความที่ค้นหามาได้ ระบุถึงเรื่อง การปลุกระดมให้เกิดความภูมิใจ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ในเวลานั้น มีเรื่องของ เพลงปลุกใจต่างๆ ที่แต่งกันขึ้นมา รวมทั้งเพลงพระราชนิพนธ์ "เราสู้" ซึ่งถูกนำมาใช้ในการกวาดล้างกลุ่มนิสิตนักศึกษาหัวก้าวหน้าต่างๆ ด้วย เพลงปลุกใจในเวลานั้น คือ เพลง "สุดแผ่นดิน" (เราออกไปไม่ได้แล้ว) มีการใช้เพลงประกอบสร้างความรักชาติเพื่อต่อต้านการคุกคามของฝ่าย คอมมิวนิสต์กัน และมีการใช้กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน ประโคมสร้างกิจกรรมต่างๆ อีกด้วย ท่านผู้อ่านที่ผ่านเหตุการณ์เหล่านี้คงจะจำกันได้

จาก การค้นคว้าในเอกสารลับเมื่อครั้งมีการเปลี่ยนรัฐบาลในปี พ.ศ. 2516 ฝ่ายการต่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา เขียนบันทึกลับในเรื่องของ พลังนิสิตนักศึกษาของประเทศไทย ซึ่งสามารถแปรเปลี่ยนการปกครองได้ บุคลากรในกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ถึงกับ "อึ้ง" เพราะไม่เคยปรากฏเหตุการณ์เช่นนี้มาก่อนว่า นิสิตนักศึกษายุคสมัยนั้น สามารถขึ้นมามีบทบาทอย่างโดดเด่นทางการเมืองได้ เมื่อไปทำการ Cross-Reference ว่าใครที่เป็นประธานศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยในขณะนั้น ชื่อของ คุณธีรยุทธ บุญมี ก็มีตอนปี พ.ศ. 2516 (และชื่อคุณสุธรรม แสงประทุม ปี พ.ศ. 2519) ขึ้นมา (ถ้าผิดก็ขอประทานอภัยด้วย) เมื่ออ่านแล้ว รู้สึกว่า ทางประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสนใจกับศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยเป็นพิเศษทีเดียว (ไม่พบบทความใดๆ ที่กล่าวถึงไปถึงความสัมพันธ์อย่างเปิดเผย ระหว่างฝ่ายการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา กับ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยในช่วงเวลาขณะนั้นแต่อย่างใด)

หลัง เหตุการณ์ 6 ตุลาคม อาจจะเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ ฝ่ายทหาร, อำมาตย์ และบุคคลสาย รอยัลลิสต์เกิดการกลัวอำนาจของ นิสิตนักศึกษาที่มีประชาชนธรรมดา ให้กำลังใจและสนับสนุนอยู่ต่อเนื่อง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา นโยบายต่างๆ เพื่อคลายความคิดรวมตัวของนิสิตนักศึกษาในทุกรูปแบบก็ได้เกิดขึ้น ไม่ว่าจะด้วยวิธีการ "หลอกลวง" หรือ "มอมเมา" ใดๆ ก็ตาม รัฐบาลชุดต่อๆ มา ก็พยายามกระทำการตามความคิดของฝ่ายรอยัลลิสต์กันอย่างต่อเนื่อง เท่าที่ถามๆ ท่านผู้อ่านหลายท่าน ก็ได้รับการเปรียบเทียบแล้วว่า ในสมัยปัจจุบัน พลังของนิสิตนักศึกษา แทบจะไม่มีเหมือนอย่างสมัย 14 ตุลาคม หรือ 6 ตุลาคมเลย พลังบริสุทธิ์เหล่านี้ ได้ถูกเบี่ยงประเด็นให้กลายเป็นการน้อมรับและตอบสนองหรือ มีการใช้ระบบอุปถัมภ์เข้ามาแทน

ประเทศสหรัฐอเมริกา ประสบปัญหาและถูกทำทลาย กับเหตุการณ์เกี่ยวกับพลังนิสิตนักศึกษาอีกในปี พ.ศ. 2522 ที่ประเทศอิหร่าน เมื่อเกิดเหตุการณ์จับตัวเจ้าหน้าที่สถานทูตเป็นตัวประกันเป็นเวลานานกว่าหนึ่งปี (4 พฤศจิกายน 2522 - 20 มกราคม 2524)

ยังสงสัยอยู่เลยว่า พลังของนิสิตนักศึกษาที่เคยแกร่งกล้าในประเทศไทย ได้ถูกสลายตัวลงมาหลังจากเหตุการณ์ในวันที่ 6 ตุลาคมนั้น ไม่สามารถกลับไปสู่ความเข้มแข็งเหมือนครั้งที่มี "การทดสอบการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้"

เป็น ไปได้หรือไม่ ที่อาจจะมีการสนับสนุนหรือร่วมมือกัน (แบบลับๆ) เป็นบางส่วนจากรัฐบาลของประเทศสหรัฐอเมริกา? เพราะว่ามันตรงกับเป้าหมายที่มีอยู่ก่อนในเรื่องของการเชิดชูชาติ ศาสน์ กษัตริย์ต่อประเทศไทย ที่ทางสหรัฐฯ ได้เล็งเห็นผลประโยชน์มาเป็นเวลายาวนานพอสมควรทีเดียว

แต่ เนื่องจากเรื่องนี้เกิดขึ้นมาเกือบ 40 ปีแล้ว มันก็เลยเป็นคำถามต่อเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ ที่รอท่านผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ มาให้คำตอบในภายหลังค่ะ....

**Doungchampa Koong Spencer**